

1930

1956

2017

Josefovi se zdálo, že se máma pohnula. Možná se jí jen moc namáčkkl na hrudník, něco prasklo, a on pak radši seděl dlouho do noci schovaný ve dřevníku na dvoře Šmídovny. Desítky oken, které nikdy úplně neusnou, pokaždé někdo svítí. Ještě před válkou tu žilo nějakých sto dvacet rodin. Kdysi tu bývala kovárna, a odtud ten název – kovář, německy *Schmied*, pak tu fungovala hospoda s tanečním sálem, obec následně dům vykoupila a věnovala chudým. Ale není to chudobinec, spíš takový útulek, kam se po válce začaly stahovat ty nejzvláštnější existence, hlavně podle národního výboru, česko-německé rodiny, ponížené válkou a životem na Šmídovně ještě víc.

Josef mrkne a sedí v srdci Šmídovny, bývalém tanečním sále. Není delší než třicet metrů, široký tak na polovinu. Cítí zápach, jako když umřela maminka. Někdo to tu už má za sebou. Je mrtvý tak den, dva. Mísí se tu pach potu a jídla, špinavého oblečení, a hlavně nepraných dek, které to všechno polykají,

protože deky tady slouží místo zdí. V tom sále je právě devadesát sedm lidí. Devadesát šest živých. Deky visí na provazech, které se občas přetrhnou, a to pak začne mela, dva byty se spojí v jeden a všichni si vidí do talíře – kde jste tyhle talíře a hrnky vzali? Nebyly dřív naše? Hádají se tu skoro pořád a závidí si. Nejvíc byt, do kterého šla díky komínu napojit kamna. Pak byt s oknem, následně byt s polovinou okna, peřiny, kabáty, stoly, židle, uhláky, talíře, lžice i pevné špagáty, které se pomaleji prohýbají pod tíhou plesnivých hadrů.

Ve vlhkém rohu sedí na starých plechovkách od oleje, pod obrazem Franze Josefa s prožraným rámem od červotoče, dva chlapi, o kterých všichni vědí, že jsou na chlapy, a mastí karty. Kdo dneska prohraje? Šestnáctiletá holka, přibližně uprostřed sálu, stejně jako každou noc studuje ozdobný štuk na stropě, přímo nad ní kdysi visel obrovský lustr, zůstala tam od něj ozdoba v omítce s lustrhákem, a představuje si, jak by podobný vzor vypadal na svatebních šatech. O tři sekce vedle leží její bývalá spolužačka, ve stejné poloze, jen ten štuk už nemůže vidět, silou přivírá oči a snaží se prokousnout ruku chlapovi, který jí ucpává ústa, zatímco přiráží pod její sukní. A vedle, za dekou, ale jen dvacet centimetrů od její hlavy, spí tři děti, dvouleté, čtyřleté a pětileté, chlapi zahrabaní v jedné peřině na jedné posteli, jejich maminka se vedle krčí na zemi a ty zvuky od sousedů identifikovala správně,